

EVALUATIE

IMPLEMENTATIEPLAN

INTERACTIEF WERKEN

EVALUATIE IMPLEMENTATIEPLAN INTERACTIEF WERKEN 2010 - 2011 Gemeente Weert

Evaluatie van implementatieplan interactief werken opgesteld in het kader
van het vaststellen van de
visie interactief beleid & leidraad interactief werken op 9 maart 2010

Gemeente Weert, 20 oktober 2011

Portefeuillehouder interactief beleid: wethouder H.A. Litjens
Regisseur wijkgericht werken, projectleider interactief beleid: Marianne Schreuders

Vaststelling door het college van B&W op 15 november 2011.

Dit document is te downloaden van www.weert.nl/gemeente > bestuur&organisatie > interactief
beleid

Voorwoord

Voor u ligt de evaluatie van het implementatieplan interactief werken. Het vormt de afsluiting van een traject dat in 2008 werd ingezet. Het doel was een ontvlechting te realiseren tussen wijkgericht werken en burgerparticipatie. Na de vaststelling van de visie interactief beleid en de leidraad interactief werken in maart 2010, is vooral ingezet op ervaring opdoen via het toepassen van interactieve processen bij drie pilot projecten. Onder het motto "De praktijk is de beste leerschool" zijn bij drie geheel verschillende trajecten op interactieve wijze besluiten tot stand gekomen.

De Nationale Ombudsman Alex Brenninkmeijer pleitte onlangs voor meer transparantie bij de overheid: "Je moet kunnen zien op grond van welke afwegingen en argumenten een besluit tot stand is gekomen". Als wethouder ben ik van mening dat dit absoluut een voorwaarde is om inwoners en andere partijen ook op langere termijn betrokken te houden bij interactieve trajecten". Ik vind dat we daar behoorlijk in zijn geslaagd. Driekwart van de deelnemers aan de interactieve trajecten wil ook in de toekomst weer participeren.

De afgelopen maanden ben ik aanwezig geweest bij meerdere participatiebijeenkomsten. Ik was er getuige van hoe door interactief werken ontevreden burgers met klachten zich ontpopten tot waardevolle adviseurs en ambassadeurs voor gemeentelijke projecten. Samen met de gemeente werken aan een blanco plan, binnen de daarvoor gestelde kaders, leverde een enorme betrokkenheid bij de leefomgeving op. En die betrokkenheid moeten we koesteren.

De komende twee jaar zal de gemeente Weert blijven investeren in het verbeteren van de kwaliteit van interactieve trajecten. De reorganisatie en de invoering van de functie adviseur interactief beleid zullen daarvoor als vliegwiel dienen. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteitsslag ligt echter bij de ambtelijke en bestuurlijke organisatie als geheel. Zij dragen samen de visie uit en de wil om een omgevingsbewuste organisatie te zijn. Alleen zo kan men in de toekomst verzekerd zijn van structurele participatie van burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en organisaties.

Ik hoop dat deze evaluatie voor iedereen een bron van herkenning en inspiratie zal zijn.

Wethouder H.A. Litjens

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Leeswijzer	4
1. Inleiding	5
2. Aanpak evaluatie	5
2.1 Opbouw evaluatie	5
2.2 Drie pilots voor interactief werken	6
2.3 Interactief werken buiten de pilots om	
3. Pilot 1: horecabeleidsplan	6
3.1 Participatietraject	6
3.2 Ervaringen	8
3.3 Conclusies	8
3.4 Aandachtspunten	8
4. Pilot 2: Stramproy herinrichting openbare ruimte	9
4.1 Participatietraject	9
4.2 Ervaringen	10
4.3 Conclusies	11
4.4 Aandachtspunten	11
5. Pilot 3: woonvisie Fatima	12
5.1 Participatietraject	12
5.2 Ervaringen	13
5.3 Conclusies	14
5.4 Aanbevelingen	14
6. Doelstellingen visie interactief beleid	14
6.1 Ervaringen	14
6.2 Conclusies	15
7. Resultaten implementatieplan interactief werken	15
7.1 Drie pilots met interactief werken uitgevoerd	15
7.2 Scholing medewerkers in hanteren leidraad interactief werken	15
7.3 Interactief werken is geïntegreerd in projectmatig werken	17
7.4 Breed intern en extern draagvlak voor interactief werken	17
7.5 Evaluatie over interactief werken in het pilotjaar	19
8. Conclusies	20
9. Aanbevelingen	21

Leeswijzer

Sinds de start van het pilotjaar interactief beleid 2010-2011 is er op het gebied van kennis, houding en ervaring met interactieve processen vooruitgang geboekt. Het implementatieplan interactief werken heeft daaraan bijgedragen, vooral de drie pilots: horecabeleidsplan, herinrichting Stramproy en woonvisie Fatima. De participatietrajecten, zowel bij de pilots als bij andere gemeentelijke projecten of plannen, verhoogden de kwaliteit van de plannen, zorgden voor meer draagvlak voor bestuurlijke besluiten en leidden tot een betere relatie tussen de burger en de overheid.

Het doel van een pilot is iets uitproberen, leren van de ervaringen, en vervolgens vaststellen of de resultaten van de pilot reden zijn tot wijzigingen of instellen van structurele veranderingen. Hoofdstuk 2 maakt duidelijk hoe dat proces is verlopen.

De ervaringen met de pilots en de daaruit getrokken conclusies en aanbevelingen zijn beschreven in de hoofdstukken 3 t/m 5. De gekozen pilots waren zeer divers, zowel qua inhoud als de beleidsfase waarin het interactieve traject werd ingezet. Opvallend was dat de ervaringen bij de pilots veelal overeen kwamen, bijvoorbeeld bij de bereidheid van deelnemers aan interactieve trajecten om in de toekomst weer te participeren. Wat wel opviel was dat bij de pilot horecabeleidsplan de kaderstelling veel discussies opleverde met de raad. Dit was een waardevolle ervaring voor alle betrokkenen, en als leermoment zijn de verworven inzichten direct toegepast bij nieuwe plannen met interactieve trajecten. Een voorbeeld daarvan is de kaderstelling bij de aanpak van het herijken van het subsidiebeleid.

Hoofdstuk 6 beschrijft dat de drie doelstellingen van de visie interactief beleid gehaald zijn. Driekwart van de bevroegden is van mening dat die doelstellingen zijn behaald. Dit schept verwachtingen voor de toekomst. Meer projecten en plannen waarbij steeds weer andere participanten ervaringen opdoen met interactieve trajecten, zorgen voor steeds meer betrokkenheid bij de leefomgeving. In de visie zijn ook randvoorwaarden benoemd. Over het invullen van de randvoorwaarden is het oordeel voldoende. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt voor verbeteringen, vooral bij de rolverdeling vond de raad dat de sturing op de randvoorwaarden beter kon. De raad was ook van mening dat in B&W/raadadviezen de onderbouwing en de afweging waarom een advies wel of niet werd overgenomen bij de besluitvorming, nog duidelijker moet.

Hoofdstuk 7 behandelt de resultaten van het implementatieplan interactief werken: drie pilots met interactief werken uitgevoerd, medewerkers weten de leidraad interactief werken toe te passen, interactief werken is opgenomen in het handboek projectmatig werken 2010, intern en extern draagvlak voor interactief werken, en tot slot een evaluatie over het pilotjaar in de vorm van dit document.

De conclusies in hoofdstuk 8 geven antwoord op de vraag of interactief werken organisatiebreed kan worden ingezet. De organisatie en het bestuur zijn klaar voor brede toepassing van interactieve processen. De reorganisatie die in 2012 zijn beslag krijgt, is daarbij het vliegwiel voor de toekomst van interactief werken.

In hoofdstuk 9 zijn de vier belangrijkste aanbevelingen opgenomen die de inbedding van interactief werken bevorderen. Aanbeveling 1, een adviseur voor interactief beleid benoemen, is inmiddels uitgevoerd. De andere aanbevelingen zijn meedoen met de Benchmark Burgerparticipatie, instellen van een burgerpanel en een sturende rol voor de burgemeester bij interactieve processen.

1. Inleiding

De gemeente Weert wil een omgevingsbewuste organisatie zijn. Met het vaststellen van een visie op interactief beleid en een leidraad interactief werken op 9 maart 2010, komt de gemeente Weert tegemoet aan maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van participatie.

De doelstellingen die de gemeente nastreeft met de visie interactief beleid zijn:

1. Gebruik maken van deskundigheid die aanwezig is in de samenleving om tot kwalitatief beter beleid te komen.
2. Realiseren van draagvlak voor beleid.
3. Verbeteren van de relatie tussen overheid en burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en organisaties

De implementatie van interactief werken gebeurde onder leiding van de stuurgroep interactief beleid. De stuurgroep stond onder voorzitterschap van wethouder Litjens, verder namen deel de directeuren van sector I en III (nu gemeentesecretaris) en de projectleider interactief beleid. Binnen de grenzen van de beschikbare middelen, er was geen extra budget of ambtelijke capaciteit vrijgemaakt, is gewerkt aan het opstellen en uitvoeren van het implementatieplan interactief werken. In het pilotjaar moest de ambtelijke organisatie zich richten op verdere ontwikkeling van interactief werken via organisatorische maatregelen op het gebied van kennis-, gedrags- en procesniveau. De kern van het pilotjaar vormden de drie pilots Horecabeleidsplan, Herinrichting Stramproy en Woonvisie Fatima. Deze evaluatie moet duidelijk maken of de resultaten uit het implementatieplan zijn bereikt en interactief werken nu organisatiebreed kan worden toegepast.

2. Aanpak evaluatie

Het startpunt voor de evaluatie was het implementatieplan interactief werken. Daaruit zijn de belangrijkste elementen benoemd en geëvalueerd. Dit gebeurde via enquêtes met participanten en raadsleden, gesprekken met participanten en projectleiders, aangevuld met observaties en ervaringen van de projectleider interactief beleid. De enquêtes zijn beantwoord door individuen en soms namens een groep. Daarom is gekozen voor een kwalitatieve analyse van de antwoorden in plaats van kwantitatieve. Ook ervaringen met andere participatietrajecten die in het pilotjaar zijn gestart en/of uitgevoerd, en de observaties van de projectleider leverden informatie op. Verder is gebruik gemaakt van informatie over landelijke ontwikkelingen op het gebied van participatie. Deze aanpak maakt inzichtelijk wat het pilotjaar interactief beleid heeft opgeleverd.

2.1 Opbouw evaluatie

In de evaluatie komen de volgende onderwerpen aan bod.

De drie pilots interactief beleid

Per pilot is het volgende onderzocht.

Algemene succes- en verbeterpunten

- Wat vonden de medewerkers en bestuurders er zelf van: hoe liep het proces, wat ging goed, wat is voor herhaling vatbaar en wat niet?
- Wat vonden de participanten ervan: waren ze tevreden, is de inbreng herkenbaar in het eindproduct?

Openheid voor meningen participanten

- Was er een open houding en interesse voor inbreng van buiten?
- Was er zorgvuldige afweging en besluitvorming van alle relevante vragen en belangen?

Daadwerkelijke invloed

- Was er goede (bestuurlijke) verantwoording over de keuzen?
- Hebben participanten door het participatietraject (voldoende) invloed op de uitkomst gehad?
- Wat vonden deelnemers van hun inbreng. Was daarvoor voldoende ruimte?

Verwachtingenmanagement

- Duidelijkheid voor alle participanten in alle fasen waarover wel/niet meepraten.
- Voldoende beleidsruimte
- De eigen rol en invloed
- Opbouw van het participatieproces inclusief kaderstelling
- Terugkoppeling over de inbreng van de participanten
- Communicatie

De verzamelde informatie is per pilot gebundeld. Er zijn aparte paragrafen over het participatietraject, de ervaringen, conclusies en aanbevelingen. De algemene conclusies en aanbevelingen van deze evaluatie zijn samengevat in twee aparte hoofdstukken.

Doelstellingen interactief beleid

In de visie interactief beleid zijn drie doelstellingen opgenomen. De te beantwoorden vraag is of in het pilotjaar die doelstellingen zijn behaald.

Resultaten implementatieplan interactief werken

In het implementatieplan interactief werken dat B&W in juli 2010 vaststelde zijn vijf resultaten benoemd voor het pilotjaar interactief beleid. De te beantwoorden vraag is of die resultaten zijn behaald.

2.2 Drie pilots voor interactief werken

B&W heeft drie pilots aangewezen waarbij gedurende het pilotjaar (medio 2010 tot medio 2011) interactief werken is toegepast: het horecabeleidsplan, de herinrichting Stramproy en de woonvisie Fatima. De keuze van de drie projecten was gebaseerd op geschiktheid van het onderwerp voor interactieve beleidsvorming, en de aanwezigheid van voldoende randvoorwaarden voor het interactieve proces. Naast de randvoorwaarden is ook gekeken in hoeverre de opgedane ervaring met de pilots al direct bruikbaar was bij vervolgtrajecten of toekomstige projecten.

Verder is rekening gehouden met:

- tijdspad: het project of een afgerond deel van het project speelde zich af binnen de pilotperiode;
- variatie projectfasering: de pilots vertegenwoordigden zowel projecten die zich nog in de beginfase van de planvorming bevinden als projecten die betrekking hadden op de eindfase, de uitvoering van beleid.

Onderstaand overzicht geeft in chronologische volgorde de mijlpalen weer van de pilots interactief beleid.

Maart 2010:	Raad: vaststellen visie interactief beleid en leidraad interactief werken
Juli 2010:	B&W: vaststellen implementatieplan interactief werken inclusief keuze drie pilots, TILS lijst commissie Bestuurlijke Zaken
December 2010:	Raad: vaststellen woonvisie Fatima
Februari 2011:	informerende raad: voortgang pilots
April 2011:	B&W/Raad: vaststellen horecabeleidsplan en bijbehorende verordeningen
Oktober 2011:	B&W: vaststellen definitief ontwerp herinrichting Stramproy
November 2011:	B&W: vaststellen evaluatie implementatieplan interactief beleid en de bijbehorende aanbevelingen

Het pilotjaar is uitgelopen omdat het opstellen van het definitief ontwerp voor de pilot herinrichting Stramproy langer duurde dan was gepland. Evaluatie van het interactieve proces kon pas in oktober plaatsvinden. Koninginnedag en de reorganisatie legden bovendien beslag op ambtelijke capaciteit, dat leidde tot een gewijzigde planning voor het aanleveren van deze evaluatie.

De drie pilots hebben veel informatie opgeleverd. De evaluatie begint daarom met een uitgebreide beschrijving van het verloop van de interactieve trajecten van deze pilots. Naast het verloop van het interactieve proces zijn voor iedere pilot de ervaringen, conclusie en aanbevelingen beschreven.

2.3 Interactief werken buiten de pilots om

Naast de drie pilots is gedurende het pilotjaar interactief werken ook ingezet bij ander projecten en beleidsvelden. Voorbeelden daarvan zijn Beekstraatkwartier, herinrichting Spoorgebied, herijking subsidiebeleid Welzijn, herinrichting Maaseikerweg; bij een aantal is gebruik gemaakt van de ervaringen uit de pilots. Evaluatie van deze participatietrajecten maakt geen onderdeel uit van deze evaluatie.

3. Pilot 1: Horecabeleidsplan

In het coalitieprogramma "Met tegenwind, toch vooruit!" 2010-2014 is opgenomen dat het huidige horecabeleid moet worden geactualiseerd. Bij het opstellen daarvan wil de gemeente bovendien nadrukkelijk rekening houden met de ideeën van onder meer de bewoners van de binnenstad. In 2011 bleek dat alleen een actualisatie niet voldoende was en is gekozen voor het opstellen van een nieuw horecabeleidsplan.

3.1 Participatietraject

Input participatietraject

Een ambtelijke werkgroep heeft een concept horecabeleidsplan opgesteld en ter kennis van B&W gebracht. In dit conceptplan was per hoofdstuk aangegeven over welke afspraken overleg met participanten mogelijk was. Dit conceptplan diende als startdocument voor het participatietraject.

Opbouw participatietraject

De voorbereiding van het inrichten van het participatietraject bestond uit: ambtelijk overleg, overleg met wethouder en omgevingsanalyse. Verder kwamen de relatie met paracommercie, de factor tijdsdruk en de communicatie via onder andere de website aan bod. Het gehele participatietraject is ontwikkeld en uitgevoerd door de gemeente.

De aanpak van het participatietraject bestond uit twee delen.

Deel 1: overleg met drie doelgroepen: De wethouder voerde overleg met de doelgroepen burgers, overheid, en horeca. Met iedere doelgroep vond apart overleg plaats. Dit gaf de deelnemers de ruimte om vrij te praten over eigen standpunten en ideeën. De resultaten van de overleggen dienden als input voor het horecaplatform.

Deel 2: horecaplatform

De resultaten van de overleggen met de doelgroepen werden ingebracht in het horecaplatform. Dit platform werd tijdelijk uitgebreid met een aantal deelnemers uit het voorafgaande participatietraject.

Rolverdeling

Rol van de drie doelgroepen:

- consulteren: reageren op concept horecabeleidsplan;
- adviseren: advies geven aan horecaplatform.

Rol van het horecaplatform:

- adviseren: advies aan B&W uitbrengen.

Rol van B&W:

- beslissen: vaststellen horecabeleidsplan.

Rol van de raad:

- toehoorder: schriftelijk uitgenodigd als toehoorder bij alle overleggen;
- beslissen: vaststellen verordeningen horecabeleidsplan en evenementenbeleidsplan.

Bij deze pilot heeft B&W er voor gekozen de *formele inspraakprocedure* te vervangen door het resultaat van het interactieve traject. Dit is mogelijk omdat de gemeentelijke inspraakverordening daarin voorziet (Artikel 2 Onderwerp van inspraak, 1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen bevoegdheden of inspraak wordt verleend bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid)

Communicatie en transparantie

De reacties op en de adviezen over het concept horecabeleidsplan zijn per groep, per bladzijde van het conceptplan, vastgelegd in een verslag. Na iedere vergadering werden weglatingen, correcties en toevoegingen aan het beleidsplan met een kleur gemarkeerd. Dit werd vastgelegd in notulen. Op die manier was voor ieder inzichtelijk wat het resultaat van het overleg was. Door deze procedure heeft ook de informerende raad en commissie Bestuurlijke Zaken inzicht gekregen in de totstandkoming van het inhoudelijke resultaat van het interactieve traject. Daarnaast zijn raadsleden uitgenodigd om de overleggen bij te wonen, dit gebeurde sporadisch.

Planning participatietraject

Opdracht: uiterlijk 1 april 2011 moest een nieuw horecabeleidsplan in werking treden.

Juli 2010 – oktober 2010:	ambtelijke voorbereiding/bestuurlijke afstemming
26 oktober 2010:	B&W kennisnemen van concept horecabeleidsplan
11 november 2010 – 20 december:	overleg met drie doelgroepen en overleg horecaplatform
8 februari:	B&W principe-vaststelling horecabeleidsplan
14 februari:	Raadsinformatiebijeenkomst
28 februari:	commissie bestuurlijke Zaken, kenbaar maken bevindingen horecabeleid
22 maart:	B&W vaststellen horecabeleidsplan
4 april:	commissie Bestuurlijke Zaken
20 april 2011:	gemeenteraad: vaststellen kaders en verordeningen met betrekking tot horecabeleidsplan en het evenementenbeleid
3 mei 2011:	B&W vaststellen horecabeleidsplan als beleidsregel, art. 1:3, lid 4 Awb

Evaluatie participatietraject

De evaluatie van het participatietraject met de participanten is uitgevoerd na het vaststellen van het horecabeleidsplan door B&W en de bijbehorende kaders/verordeningen door de raad. Via een enquête zijn deelnemers bevestigd, antwoorden kon men toelichten. Met de projectleiders en ambtelijke adviseurs hebben gesprekken plaatsgevonden. Op 30 november 2011 vindt de eerste inhoudelijke tussenevaluatie met participanten plaats.

Het horecabeleidsplan tot stand gekomen in overleg met de horeca en inwoners. Zo is de kennis en ervaring van deze partijen meegenomen in het plan.

3.2 Ervaringen

De pilot horecabeleidsplan heeft de volgende ervaringen opgeleverd:

- Als startpunt van het participatietraject is gekozen voor een conceptdocument en niet voor een blanco document. Dit is niet de meest interactieve werkvorm. Gezien de tijdsdruk was het wel een effectieve aanpak. De participanten hebben deze werkwijze op prijs gesteld, de te leveren bijdrage was voor hen qua tijdsbesteding te overzien.
- Het opstellen van het horecabeleidsplan stond onder grote tijdsdruk. Dit leidde er toe dat beleid voor paracommercie apart van het horecabeleidsplan is ontwikkeld. Dit werd door horecavertegenwoordigers niet positief ontvangen. Deze stap was noodzakelijk om de beleidsnota voor 1 april 2011 te kunnen laten ingaan.
- De formele inspraakprocedure is vervangen door het resultaat van het interactieve traject. Belanghebbenden konden dus geen bezwaren indienen. Wel is afgesproken met de deelnemers om 6 maanden na invoering van het horecabeleidsplan een tussenevaluatie te houden, en het plan op onderdelen te toetsen op de afspraken en beoogde effecten.
- In de informerende raadsvergadering is een discussie ontstaan over de positie van de raad met als kernvraag: "Is het horecaplan een beleidsregel die door B&W kan worden vastgesteld?" De VNG heeft hierover een advies opgesteld. Zij waren van mening dat de raad eerder in het proces de gelegenheid had moeten krijgen om kaders te stellen.
- Opnemen in besluit wanneer de regelgeving in werking treedt. Dit kan pas zijn na datum publicatie (wettelijke regels over publicaties).
- Voor het participatietraject was geen budget beschikbaar. In tegenstelling tot projecten waarbij het participatiebudget onderdeel is van de kredietaanvraag waar de raad mee heeft ingestemd.
- Door de aanpak via interactief beleid ligt er nu een gedragen horecabeleidsplan dat in goed onderling overleg tot stand is gekomen. Via de traditionele manier van beleid maken had dit plan zeker tot meer discussies en bezwaarschriften geleid, met vertragingen tot gevolg.
- Het horecabeleidsplan is kwalitatief verbeterd door de inbreng van vakkennis en ervaringen van de participanten waarover de ambtelijke organisatie niet beschikte.
- Het interactieve proces heeft ruim voldoende bijgedragen aan de doelstellingen uit de visie interactief beleid. De randvoorwaarden waren voldoende (aantal deelnemers had hier geen mening over). De rolverdeling was in orde: er is voldoende overgenomen van de ingebrachte voorstellen. Men is tevreden over de communicatie.
- 66% van de geïnterviewden zijn tevreden over het resultaat, de overige 34% heeft geen mening. 85% wil bij een volgend project weer participeren.
- De aanwezigheid van informatie op de website was niet bekend, in verslag bijeenkomsten daarnaar verwijzen. De informatie op de website was niet opvallend en niet voldoende geactualiseerd. Bovendien is na vaststelling van het horecabeleidsplan de informatie over het interactieve proces verwijderd. Bij de evaluatie kon men daardoor geen informatie meer opzoeken.
- Er zijn geen bezwaarschriften ingediend. Interactief werken vraagt tijd aan het begin van het proces maar bespaart veel tijd bij de formele besluitvorming. De ervaring bij andere gemeenten leert dat het aantal bezwaarschriften afneemt.
- Een deelnemer wil in de toekomst weer participeren om te verzekeren dat het nieuwe beleid wordt uitgevoerd.

3.3. Conclusies

De pilot horecabeleid is waardevol geweest. Enerzijds omdat er in onderling overleg met respect voor elkaars standpunten, een nieuw horecabeleidsplan tot stand is gekomen. Anderzijds waren er meerdere leermomenten die voor toekomstige interactieve trajecten waardevolle kennis hebben opgeleverd. Dit betrof met name het moment van kaderstelling door de raad, de discussie over de rol van de raad en het zeer strakke tijdpad waarin geen ruimte was voor een meer interactieve aanpak. Aangezien het gehele participatietraject door de gemeente zelf is uitgevoerd, hebben de leermomenten bijgedragen aan het verbeteren van de kennis van medewerkers en bestuur over interactief werken.

3.4. Aandachtspunten

1. Meer aandacht besteden aan de wijze waarop de raad invulling kan geven aan haar kaderstellende rol, met inachtneming van de bevoegdheidsverdeling zoals die wettelijk is vastgelegd. Van te voren afstemmen en vastleggen in welke fase(s) van het interactieve traject de raad kaderstellend kan handelen. Een zorgvuldige voorbereiding bepaalt voor een groot deel het succes van een interactief proces.
2. Zorg voor voldoende tijd in het interactieve traject, dit bevordert de zorgvuldigheid. Wanneer er weinig tijd is om een interactief traject te doorlopen, moet men afwegen om alleen met de inspraakverordening te werken.
3. Informatie over interactieve trajecten prominenter op de website plaatsen en zorgen dat deze correct en actueel is. Informatie over het interactieve proces pas verwijderen nadat alle evaluatiemomenten hebben plaatsgevonden (opnemen in de leidraad interactief werken).
4. Aandacht voor de dekking van de kosten van een participatietraject bij regulier beleidsontwikkeling- of -uitvoering

4. Pilot 2: Stramproy herinrichting openbare ruimte

Het openbaar gebied in een groot deel van Stramproy gaat volledig op de schop vanwege grootschalige rioolvervangings in 2012 en 2013. Het gebied ondergaat een volledige herinrichting voor de komende 60 tot 75 jaar. Hiermee wordt de leefbaarheid van het gebied verbeterd.

De gemeente Weert had al eerder op interactieve wijze de herinrichting van de openbare ruimte aangepakt, maar hoofdzakelijk op straatniveau. De grootschaligheid van dit project zorgde voor een hele andere dynamiek en vroeg om een gerichte aanpak van participatie en communicatie. De ervaringen komen van pas bij geplande toekomstige grootschalige rioolvervangingen.

4.1 Participatietraject

Input participatietraject

De bestaande inrichting van de openbare ruimte diende als startpunt van het participatietraject. De inbreng van participanten leidde tot een definitief ontwerp voor een nieuwe inrichting van de openbare ruimte.

Opbouw participatietraject

Het participatietraject bestond/bestaat uit:

- ambtelijke voorbereiding voor de opzet en aanbesteding van het participatietraject;
- 3 participatiebijeenkomsten;
- het oprichten van een kernteam;
- 3 bijeenkomsten met het kernteam;
- informatiebijeenkomst begin 2012 over de resultaten: het definitief ontwerp;
- evaluatie met participanten en inwoners na de uitvoering van het herinrichtingsplan.

Het gehele participatietraject is ontwikkeld en uitgevoerd door een extern bureau in nauwe samenwerking met de ambtelijke organisatie en de wethouder. Het participatietraject vormde onderdeel van de selectiecriteria voor de aanbesteding van het herinrichtingsproject.

Openbare bijeenkomsten

De openbare bijeenkomsten waren bestemd voor inwoners, ondernemers (organisaties), dorpsraad en andere belanghebbenden en geïnteresseerden.

Bijeenkomst 1: inventarisatie, inwoners en belanghebbenden vertelden, gegroepeerd per gebied/straat, wat de wensen en ideeën waren over de inrichting. Wat is goed en kan behouden worden, en wat kan anders?

Bijeenkomst 2: streefbeelden, polsen van de belangrijke aspecten voor het schetsontwerp.

Bijeenkomst 3: schetsontwerp, dit was een visuele vertaling van alle wensen, eisen e.d. Het gaf een beeld van de functionaliteiten in onderlinge samenhang. Inwoners en belanghebbenden

hebben de mogelijkheid gehad om op- of aanmerkingen te geven op het schetsontwerp ten behoeve van het voorlopig ontwerp.

Kernteam

Tijdens de 1e bijeenkomst is een kernteam samengesteld bestaande uit 10 bewoners en/of belanghebbenden. Deze personen zijn tijdens het ontwerpproces nauw betrokken via drie bijeenkomsten. Notulen van de afspraken werden via de mail aan leden van het kernteam gestuurd.

Informatietraject

Het participatietraject is afgesloten, in 2012 gaat het over in een informatietraject. Na de aanbesteding volgt een informatieavond over het definitief ontwerp. Gedurende het informatietraject ontvangt men ook uitleg over de verdere procedure, de fasering tot de uitvoering, en wat voor overlast de uitvoering tot gevolg heeft. Ook het afkoppelen van regenwater op particulier terrein komt aan de orde.

Rolverdeling

Rol van de deelnemers aan de bijeenkomsten:

- consulteren: ideeën aandragen en reageren op voorstellen.

Rol van het kernteam:

- adviseren: adviseur B&W en klankbord voor het ingenieursbureau.

Rol van B&W:

- beslissen: vaststellen definitief ontwerp herinrichting.

Rol van de raad:

- beslissen: vaststellen krediet en kaders voor interactief beleid.

Communicatie en transparantie

Via brieven en persberichten zijn bewoners en belanghebbenden geïnformeerd. De relevante stukken zijn zo snel als mogelijk op de gemeentelijke website geplaatst, zo kon iedereen kennis nemen van het proces opstellen schetsontwerp en definitief ontwerp. De dorpsraad plaatste informatie op de eigen website. Raadsleden zijn uitgenodigd om de bijeenkomsten bij te wonen. Er is uitsluitend gebruikt gemaakt van traditionele communicatie-instrumenten.

Planning participatietraject

In de periode tussen medio juli 2010 en maart 2011:

3 participatiebijeenkomsten voor alle inwoners

3 bijeenkomsten kernteam

Oktober 2011: B&W vaststellen definitief ontwerp

November/december 2011: aanbesteding

Begin 2012: presentatie en toelichting van het definitief ontwerp

Begin 2012: start uitvoering (uiterlijk 1 maart 2012)

Evaluatie participatietraject

Na het besluit van B&W in oktober 2011 werd een eerste evaluatie met de leden van het kernteam gehouden. Via een enquête hebben zij hun mening te geven over het procesverloop en het resultaat van hun inhoudelijke bijdrage. Met de projectleider werd regelmatig het verloop van het interactieve proces besproken.

In 2012-2013 vindt de uitvoering van de herinrichting plaats in drie fases. Bij de afsluiting van iedere fase is er een tussenevaluatie over de uitvoering van de herinrichting. Na de realisatie van de totale herinrichting (november 2013) worden alle deelnemers benaderd om hun mening te geven.

'Kernteam' geformeerd dat als spreekbuis en denktank fungeert

4.2 Ervaringen

De pilot herinrichting Stramproy heeft de volgende ervaringen opgeleverd:

- Een goede gespreksleider voor de bijeenkomsten is bepalend voor de sfeer waarin de samenwerking plaatsvindt. Voor deze pilot was een zeer ervaren externe adviseur ingezet met een hoge "bindende" factor. De projectleider vertelde samen met de adviseur van het ingenieursbureau en gemeentelijke adviseurs de technische informatie.

- B&W heeft het ambtelijk advies gebaseerd op de adviezen van de kerngroep, in zijn geheel overgenomen.
- Het samenstellen van het kernteam tijdens de eerste informatieavond voor inwoners ging vlot. De notulen van de afspraken zijn via de mail aan leden van het kernteam gestuurd. (Aandachtspunt: soms willen leden van een kernteam of klankbordgroep niet met naam en/of foto op een gemeentelijke website staan).
- Inwoners besteedden tijdens de bijeenkomst veel aandacht aan de overlast rondom de JOP (jongerenontmoetingsplaats), dit kostte tijd. Hieruit blijkt de grote invloed van omgevingsfactoren op interactieve trajecten.
- De dorpsraad Stramproy vervulde de functie van intermediair tijdens gedurende het interactieve traject, men vroeg begrip voor zowel de belangen van de inwoners als van de gemeente. De dorpsraad vervulde een actieve en positieve rol, er was een goede samenwerking met de projectleider.
- Collega's van de projectleider fungeerden tijdens de informatieavonden als groepsgespreksleider. Hun aanwezigheid en ondersteuning kan gezien worden als een leertraject voor interactieve processen.
- De projectleider ervoer de meerwaarde van het participatietraject met name in het grote draagvlak voor het ontwerp voor de herinrichting.
- De projectleider had de indruk dat deelnemers zich gehoord voelden, ook al zijn niet alle ideeën overgenomen.
- Redelijke opkomst tijdens informatieavonden. Van de 500 aangeschreven adressen waren er op de drie avonden achtereenvolgens 110 - 65 - 65 inwoners aanwezig (veel echtparen). Er waren amper inwoners van gezinnen met jonge kinderen. Mogelijke verklaring is dat de wijk een jaren '60 wijk is met naar verhouding meer senioren.
- Volgens het kernteam en de dorpsraad heet het interactieve proces veel bijgedragen aan de doelstellingen uit de visie interactief beleid, de randvoorwaarden waren goed geregeld. De rolverdeling en communicatie waren goed.
- 75% van het kernteam is tevreden over het resultaat, de overige 25% wacht met de beoordeling tot na de presentatie van de definitieve plannen. 62,5% wil bij een volgend project weer participeren.
- In mei 2010 wisselde de projectleiding (nieuwe functie extern). Er zijn geen aanwijzingen dat dit nadelig is geweest voor het interactieve proces. Een goede rapportage van alle afspraken met de kerngroep heeft daar aan bijgedragen.
- Een brede evaluatie met alle bewoners en belanghebbenden heeft nog niet plaatsgevonden. Het kost veel tijd, gezien de grootte van de groep, een enquête met traditionele middelen uit te voeren.

Opmerkingen van kernteamleden/dorpsraad

- Ga zo door en "Besmet" alle ambtenaren met deze werkwijze.
- Na zoveel inspraak hoeft niemand meer te zeuren.
- Deelnemers waren volwaardige gesprekspartners.
- Meer aandacht voor vervolproces in de notulen.
- Beperk het overleg tot het onderwerp van de vergadering, voorkom discussies over andere "problemen" in het projectgebied.
- Organiseer een jaar na de uitvoering nog een evaluatie om zaken te bespreken.
- Ambtenaren waren goed voorbereid.

4.3 Conclusies

Het opstellen van het definitief ontwerp via een interactief traject is succesvol verlopen. Bij dit project leidde de kaderstelling niet tot onduidelijkheden. De leden van de kerngroep en de dorpsraad zijn tevreden over de resultaten. Zij voelden zich gehoord en serieus genomen. De interactieve aanpak maakte het mogelijk om binnen de gestelde kaders maatwerk te leveren. Ook na het vaststellen van het definitief ontwerp wil de kerngroep actief betrokken worden bij het voorbespreken van de informatieavonden, en het opstellen van evaluaties tijdens en na de uitvoering van het ontwerp. Dit getuigt van een grote betrokkenheid bij het project. In de communicatie behorende bij het informatietraject rondom de uitvoering van het definitief ontwerp, is het belangrijk te blijven herhalen dat bewoners hebben bijgedragen aan het ontwerp. Dit draagt bij aan een andere kijk van bewoners op samenwerking met de gemeente.

Bij toekomstige herinrichtingsprojecten in de openbare ruimte kan hetzelfde participatieproces weer gebruikt worden.

4.4 Aandachtspunten

1. Bij de voorbereiding van een participatietraject zorgvuldig alle omgevingsfactoren in beeld brengen. Vervolgens bezien in hoeverre deze een interactie hebben met het participatieproces en dit inkaderen.
2. Bij toekomstige projecten kan de rol van de "bindende" gespreksleider tijdens de informatieavonden door ambtelijke medewerkers ingevuld worden. Na de gemeentelijke reorganisatie kunnen uit de pool van projectleiders of beleidsadviseurs de meest geschikte personen als gespreksleider fungeren. Dit levert naast bezuinigingen ook een opbouw van interne kennis op.
3. Bevorderen transparantie proces door: notulen van een kernteam op de website plaatsen (bereiken van doelgroepen die niet aan informatieavonden deelnemen), en aanmaken van een e-mailadres voor een kernteam zodat inwoners ook (digitaal) contact kunnen leggen met het kernteam (opnemen in checklist leidraad).
4. Een applicatie voor de gemeentelijke website aanschaffen om grootschalige doelgroepgerichte enquêtes uit te voeren.

5. Pilot 3: woonvisie Fatima

Voor de gemeenten Weert, Nederweert en Leudal is in 2009-2010 een nieuwe Regionale Woonvisie Weerterkwartier opgesteld. Een adviesbureau ontwikkelde daarvoor een instrument om woonvisies voor de wijken en kernen van Weert op te stellen. Dit instrument is als pilot toegepast op de wijk Fatima. Op interactieve wijze wordt een visie opgesteld en burgerparticipatie en betrokkenheid van inwoners bij hun buurt, wijk en stad gestimuleerd. Vanuit de analyse op Weerter niveau is een vertaalslag gemaakt voor de wijk Fatima. De woonvisie Fatima geeft de stand van zaken weer in de wijk in 2010, en biedt een doorkijk waar de wijk in 2030 kan staan.

5.1 Participatietraject

Input participatietraject

Het opstellen van de woonvisie is gebeurd aan de hand van vier bouwstenen. De vier trajecten liepen qua tijd deels parallel. Twee van die bouwstenen zijn interactief opgesteld, alle bouwstenen zijn met de deelnemers aan het participatietraject besproken.

- Een overzicht van bestaande beleidskaders voor Weert.
- De meningen van comakers uit de Weerter samenleving (interactief).
- Een kwantitatieve analyse van de aanwezige woonmilieus in Weert.
- Een eerste inventarisatie van de aanwezige leefstijlen in Weert (interactief).

Opbouw participatietraject

Het participatietraject begon in november 2009 met de ambtelijke voorbereiding voor een interactieve aanpak van het opstellen van de nieuwe regionale woonvisie. De samenwerking tussen de gemeente en woningcorporatie Wonen Weert op dit terrein was nieuw. Het gehele participatietraject is ontwikkeld en uitgevoerd door een extern adviesbureau in zeer intensieve samenwerking met Wonen Weert, de ambtelijke organisatie en de wethouder.

Het participatietraject startte met de *comakergesprekken*. Daarna vond het *werkatelier* over woonmilieus plaats. De resultaten van het werkatelier vormde de input voor de nieuwe regionale woonvisie Weerterkwartier en voor de nieuwe woonvisie voor de wijk Fatima. Vervolgens is voor Fatima een aparte *wijkconferentie* georganiseerd waar de woonvisie is voorgelegd aan de comakers en andere betrokkenen.

Comakergesprekken

Om een goed beeld krijgen wat de inwoners en gebruikers in Weert en in de wijk Fatima zelf vinden, zijn gesprekken aangegaan met 30 mensen uit allerlei lagen van de Weerter samenleving: afgevaardigden van het bedrijfsleven, maatschappelijk middenveld (o.a. wijkraad) en inwoners. Er zijn toekomstgerichte gesprekken gevoerd om hun meningen te horen over Weert en Fatima nu en in 2030. De verslagen van de gesprekken zijn met hen gedeeld en de rode draden daaruit samengevat in een rode draden notitie.

Werkatelier woonvisie

Doel van het werkatelier was het toetsen van drie bouwstenen: de kwantitatieve analyse van woonmilieus/doelgroepen, de beleidschouw en de rode dradennotitie. Tijdens het werkatelier is samen met comakers vastgesteld welke woonmilieus, doelgroepen en leefstijlen er aanwezig zijn in Weert en in de wijk Fatima. Ook is besproken welke woonmilieus geschikt kunnen zijn om in de toekomst in Weert terug te zien. Er zijn collages van beelden gemaakt, die ook een plek in het streefbeeld hebben gekregen.

Het streefbeeld Fatima 2030 is vervolgens onderbouwd met de huidige kennis van de wijk en de stad (en regio), met trends en nieuwe ontwikkelingen.

Wijkconferentie Fatima

Voor Fatima is een wijkconferentie georganiseerd waar de woonvisie is voorgelegd aan de comakers en andere betrokkenen.

Op basis van de analyse van de bouwstenen, het streefbeeld voor Fatima, de SWOT-analyse van Fatima en de inbreng van de comakers is een gereedschapskist voor Fatima samengesteld. Vervolgens hebben gemeente, Wonen Weert, PUNT welzijn en de wijkraad Fatima geformuleerd waar zij ieder voor zich prioriteit aan geven en een initiatiefrol zien.

Rolverdeling

Rol van de comakers en deelnemers aan de bijeenkomsten:

- consulteren en adviseren: Mening en ervaringen inbrengen/reageren/adviseren.

Rol van B&W:

- beslissen: vaststellen woonvisie Fatima.

Rol van de raad:

- beslissen: vaststellen krediet en kaders voor interactief beleid;
- beslissen: vaststellen Regionale Woonvisie Weerterkwartier.

Communicatie en transparantie

Met dit project is voor de stad Weert en de regio een nieuwe regionale woonvisie gemaakt en tegelijkertijd een woonvisie voor de wijk Fatima opgesteld. De samenwerking tussen gemeente en woningcorporatie op dit terrein was nieuw. Ook de aanpak van het interactieve proces van de woonvisie was een primeur voor Weert. Om te voorkomen dat er verwachtingen werden gewekt, is er tijdens het participatietraject alleen met de deelnemers gecommuniceerd. Er zijn geen persberichten gepubliceerd. Op de gemeentelijke website is geen informatie geplaatst totdat het traject van de bestuurlijke besluitvorming startte. De commissie Ruimtelijke Ordening werd via voortgangsrapportages geïnformeerd.

Planning participatietraject

November 2009:	comakergesprekken
2 februari 2010:	werkatelier woonvisie
2 maart 2010:	wijkconferentie Fatima
20 juli 2010:	B&W, vaststellen voorontwerp Regionale Woonvisie Weerterkwartier 2010-2014
16 september- 27 oktober 2010:	ter inzage legging voorontwerp Regionale Woonvisie Weerterkwartier
9 november 2010:	B&W, vaststellen woonvisie Fatima
15 december 2010:	Raad, vaststellen Regionale Woonvisie Weerterkwartier 2010-2014

Evaluatie participatietraject

De evaluatiegesprekken met de deelnemers hebben plaatsgevonden na vaststelling van de concept woonvisie door B&W. De projectleider interactief beleid was betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het participatietraject. Ook die ervaringen zijn gebruikt bij deze evaluatie.

Woonwijk Fatima geeft inkleuring aan eigen toekomst

5.2 Ervaringen

De pilot Woonvisie Fatima heeft de volgende ervaringen opgeleverd:

- Vertegenwoordigers van PUNT welzijn en de wijkraad Fatima waren enthousiast over het proces.
- Inwoners vonden het een uitdaging om met diverse partijen samen over de toekomst van hun eigen wijk na te denken. Soms vergde dat veel abstractievermogen, op andere momenten weer een pragmatische benadering gebaseerd op kennis van de wijk.
- De keuze van de deelnemers was gebaseerd op de netwerkencontacten van de gemeente, Wonen Weert, Punt welzijn en de wijkraad. Kennis of informatie van personen buiten het netwerk is niet gebruikt.

- De meningen van de deelnemers kwamen tot ieders verrassing vaak overeen.
- De diepgang van de reacties was minder dan van te voren verwacht.
- Bewoners zijn gewend dat de gemeente pas naar de wijk komt als er iets aan de hand is, als de plannen er al liggen en de gemeente iets van de bewoners wenst. De gesprekken met bewoners hebben dan meer weg van een onderhandeling.
Via de open gesprekken over woonwensen en – ervaringen brachten bewoners zelf de kansen en potenties van hun wijk in beeld. Hoe wil je dat de wijk er over 20 jaar uitziet? Wat is jullie droom? Wat moet blijven en wat moet weg? De kosten van werkatelier en wijkconferentie zijn dan relatief en de opbrengsten groot. Stelselmatig contact leidt namelijk tot nieuwe betrokkenheid, nieuwe structuren, toenemend zelfrealiserend vermogen bij bewoners, betere banden tussen bewoners en gemeente, en een beter imago voor de gemeente.
- Deze pilot was qua interactie zeer arbeidsintensief, vooral de gesprekken met comakers vergden veel tijd. De vraag is of het verzamelen van informatie voor de rode draden notitie ook op andere wijze had kunnen gebeuren, bijvoorbeeld door het gebruik van een burgerpanel. Die keuze was op dat moment niet mogelijk omdat de gemeente zo'n instrument niet had (en ook nu nog niet heeft).
- Wonen Weert en de gemeente Weert gaan de woonvisie als toetsingskader gebruiken voor nieuwe initiatieven en beleid. Ook voor andere partijen ligt er een rol, zoals voor de Wijkraad Fatima. De wijkraad heeft al aangegeven dat ze haar activiteiten zo mogelijk wil uitbreiden, maar ook een rol voor zichzelf ziet in het stimuleren van betrokkenheid van inwoners bij hun eigen straat (bijvoorbeeld het groener maken en de organisatie van straatactiviteiten).
- De wijkraad Fatima gebruikte de woonvisie bij de voorbereiding voor het opstellen van de leefbaarheidagenda van 2011 en 2012.

5.3 Conclusies

De interactieve aanpak voor het opstellen van een woonvisie is succesvol verlopen. Voor de participanten was het een eyeopener om op deze wijze samen te werken aan het opstellen van een visie. Het interactieve traject was voor de gemeente wel behoorlijk arbeidsintensief, vooral het voeren van de comakergesprekken kostte veel tijd. Voor dit participatietraject heeft de raad in het verleden een behoorlijk budget toegekend voor de inzet van het adviesbureau. In de toekomst zal de raad gezien de bezuinigingen keuzes moeten maken over welke projecten wel of geen budget krijgen toegewezen, en de hoogte van de bedragen die zij aan interactieve trajecten willen besteden.

5.4 Aandachtspunten

1. Bij het opstellen van toekomstige woonvisies kiezen voor een minder arbeidsintensief participatietraject, bijvoorbeeld door te werken met drie discussieavonden in plaats van comakersgesprekken*.
2. Bezien of een lid van de wijkraad deel moet uitmaken van de projectgroep woonvisie. De wijkraad blijft zo goed op de hoogte van wat er gebeurt en de inbreng kan geborgd worden*.
3. Ook na de visiefase moet je de deelnemers betrekken bij de uitwerking van de visie en het oppakken van onderdelen uit de gereedschapskist. Goed nieuws delen en elk belangrijke piketpaal uit de visie "vieren", zorgen voor blijvende betrokkenheid.
4. Gebruik maken van een vast burgerpanel voor het verzamelen van informatie.

** De aandachtspunten 1 en 2 zijn al verwerkt in de aanpak opstellen woonvisie Leuken*

6. Doelstellingen visie interactief beleid

In de visie Interactief Beleid zijn drie doelstellingen benoemd.

1. Gebruik maken van deskundigheid die aanwezig is in de samenleving om tot kwalitatief beter beleid te komen.
2. Realiseren van draagvlak voor beleid.
3. Verbeteren van de relatie tussen overheid en burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en organisaties.

De vraag is of in het pilotjaar die doelstellingen zijn behaald. De ervaringen met de pilots, de enquêtes onder participanten en raadsleden en gesprekken met projectleiders leverden het antwoord.

6.1 Ervaringen

De drie pilots hebben bijgedragen aan de doelstellingen uit de visie. Ten aanzien van de doelstelling het verhogen van het draagvlak voor een besluit, was de verwachting dat een goed uitgevoerd participatieproces tot minder bezwaarschriften leidt bij de formele besluitvorming, en dus minder kosten voor inspraakprocedures. Bij de besluitvorming over de drie pilots zijn geen bezwaren ingediend. Nu is het aantal van drie pilots te klein om daar conclusies aan te verbinden. In de enquêtes is daarom gevraagd of de pilots hebben bijgedragen aan het behalen van de drie doelstellingen: meer draagvlak, betere kwaliteit van het besluit en betere relatie tussen burger en overheid. De kwaliteitsverbetering van het plan scoorde het hoogst, direct gevolgd door draagvlak en relatieve verbetering burger-overheid. De participanten vonden bijna allemaal dat de drie doelstellingen ruimschoots zijn behaald. Men is tevreden over het verloop van de interactieve trajecten en de daar mee behaalde resultaten. Dit is belangrijk omdat de overheid steeds vaker vraagt om actief burgerschap.

In de visie zijn ook randvoorwaarden benoemd. Over het invullen van de randvoorwaarden is het oordeel van de respondenten voldoende. Er zijn opmerkingen gemaakt over de herkenbaarheid van de inbreng van de participanten, en de eenduidigheid van de verwachtingen. Bij de rolverdeling vond de raad dat de sturing op de kaders beter kon.

In de B&W en raadsadviezen is standaard een communicatie- en participatieparagraaf opgenomen met als doel een toelichting te geven op het voorgenomen of gevolgde communicatie- en participatieproces. De toelichting op de inhoudelijke afwegingen bij de besluitvorming is een ander aspect. In de voorstellen voor B&W en/of de raad is inzichtelijk gemaakt wat de bijdrage van de participanten was. Daardoor kon B&W/raad die adviezen meewegen in de besluitvorming, en onderbouwen waarom een advies wel of niet werd overgenomen. Met beide aspecten is in de drie pilots goed rekening gehouden. In de enquêtes zijn de respondenten tevreden over de onderbouwing van de besluiten en de duidelijkheid van het communicatie- en participatieproces. Volgens de raad mag die onderbouwing nog duidelijker, maak de inbreng van participanten meer transparant. Een raadslid vroeg aandacht voor het belang van communicatie in het algemeen. De raad is in het algemeen tevreden over de bereikte resultaten, soms met de kanttekening dat het voor een aantal zaken nog te vroeg is om een oordeel te vellen. Voor het organisatiebreed toepassen van interactief werken.

6.2 Conclusies

De doelstellingen van de visie interactief beleid zijn bereikt. De betrokken partijen en de raad zijn tevreden met de uiteindelijke resultaten van de drie pilots. Een bewoner roept zelfs op om alle ambtenaren met de interactieve werkwijze te "infecteren". Dit schept verwachtingen voor de toekomst. Meer projecten en plannen waarbij steeds weer andere participanten ervaringen opdoen met interactieve trajecten, zorgen voor steeds meer betrokkenheid bij de leefomgeving.

Citaat burger: "Besmet
alle ambtenaren met de interactieve werkwijze"

7. Resultaten Implementatieplan interactief werken

Het implementatieplan interactief werken dat B&W in juli 2010 vaststelde moest de volgende resultaten opleveren:

1. Bij drie pilots is tussen 1 april 2010 en 31 maart 2011 optimaal gebruikt gemaakt van de mogelijkheden van interactief werken
2. Een grote groep medewerkers is medio 2011 geschoold in zelfstandig gebruik van de leidraad interactief werken
3. Interactief werken is geïntegreerd in projectmatig werken
 - 4a. Breed intern draagvlak voor interactief beleid
 - 4b. Breed extern draagvlak voor interactief beleid
5. Evaluatie over interactief beleid in het pilotjaar

7.1 Drie pilots met interactief werken uitgevoerd

De interactieve trajecten in de drie pilots zijn uitgevoerd. Voor een uitgebreide beschrijving van de pilots zie de hoofdstukken 3 t/m 5. Er was veel interactie en men is tevreden over de behaalde resultaten. Er is niet optimaal gebruik gemaakt van alle mogelijkheden tot interactie. Deels was dit

een bewuste keuze en soms had het te maken met tijdsdruk, maar ook de afwezigheid van instrumenten die interactie makkelijker maken zorgde ervoor dat de ruimte voor interactie niet optimaal is gebruikt.

7.2 Scholing medewerkers in hanteren leidraad interactief werken

Voor het succesvol inzetten van interactief beleid moeten medewerkers beschikken over:

1. Proactieve houding (klantgerichtheid: openstaan voor de vraag om interactief beleid, openstaan voor zoeken naar samenwerking met externe partijen),
2. Kennis van het proces: bepalen wanneer een aanpak via interactief beleid in het beleidsproces gewenst is, en het interactieve proces uitvoeren.
3. Instrumenten die participatie ondersteunen zoals de leidraad interactief beleid en digitale instrumenten (social media) inclusief de kennis hoe die te gebruiken.

In overleg met de stuurgroep interactief beleid en het management is het onderdeel scholing medewerkers in beperkt mate uitgevoerd. Er liepen gedurende het pilotjaar meerdere trajecten die aansloten bij de competenties voor interactief werken.

- Training professioneel adviseren

In 2010/2011 hebben twee groepen medewerkers (projectleiders, adviseurs) de training professioneel adviseren gevolgd, de derde groep start in december 2011 (Totaal 45). Onderdeel van deze training zijn communicatiemodellen, samenwerkingsrelaties en interactieniveaus. Het ontwikkelen van deze vaardigheden draagt bij aan de competenties die voor interactief werken belangrijk zijn.

- Training klare taal

De training klare taal die door veel medewerkers werd gevolgd, vraagt om een andere houding, namelijk het verplaatsen in de burger/ondernemer of organisatie die een brief van de gemeente ontvangt.

- Premediation

Bij premediation gaat een medewerker van de gemeente in gesprek met een burger of bedrijf over een (dreigend) conflict. Het gaat dan om conflicten waarin de gemeente zelf één van de partijen is. Op een informele manier denkt de medewerker mee over eventuele oplossingsrichtingen en past daarbij mediationvaardigheden toe.

- De nota *'Weert heeft Antwoord@'* met daarin de visie en uitgangspunten voor een betere dienstverlening draagt zijdelings bij aan interactief werken. Voor deelnemers aan interactieve trajecten wordt het gemakkelijker om correcte en begrijpelijke informatie te krijgen of antwoorden op vragen, geheel in lijn met de werkwijze van een transparante overheid. Onderdeel daaruit is bijvoorbeeld een vernieuwde website die in 2012 klaar moet zijn.

Introductie leidraad interactief werken

De projectleider interactief beleid heeft gedurende het pilotjaar lunchbijeenkomsten georganiseerd over interactief werken. De projectleiders van de pilots hebben gebruik gemaakt van de leidraad en zijn ondersteund met adviezen over participatie. Ook projectleiders die voor andere plannen interactieve trajecten wilden toepassen zijn geïnformeerd en geadviseerd over de leidraad. Dit gold ondermeer voor het Beekstraatkwartier, herinrichting Spoorgebied, herijking subsidiebeleid. Er werd met name geadviseerd over: de geschiktheid van een project/onderwerp voor interactief werken, opstellen plan van aanpak voor participatie, aanpak eindevaluatie, inbedden nieuwe inzichten/kennis in de organisatie.

Uit gesprekken met projectleiders en adviseurs van diverse afdelingen en sectoren blijkt dat men de leidraad duidelijk vindt. Degene die voor het eerst een interactief proces inrichten vinden het prettig om een adviseur als klankbord te hebben. Een aantal projectleiders beschikt al over ervaring met interactieve processen en werkt al conform de leidraad interactief werken of het handboek projectmatig werken. Evaluatie van interactieve processen heeft nauwelijks of niet plaatsgevonden. In de projectmatige aanpak ligt de nadruk op het resultaat en niet zozeer het proces. Het toevoegen aan de leidraad interactief werken van evaluatiemethodes maakt het voor medewerkers makkelijker om de evaluatie in te plannen en toe te passen.

Lerende organisatie en evalueren

De nieuwe organisatiestructuur voorziet het clusteren van adviseurs en projectleiders in (sectoroverstijgende) pools. Dit maakt het makkelijker om kennis te delen en van elkaar te leren. Doorlopend werken aan verhogen van de kwaliteit, opgedane kennis in huis houden en doorgeven aan collega's is nodig om interactief werken te borgen. De adviseur interactief beleid organiseert daarvoor in de toekomst samen met senior projectleiders trainingen.

Leren van interactieve trajecten kan alleen door deze structureel per project te evalueren. Daardoor weet men direct wat de verbeterpunten zijn en kan men die toepassen bij nieuwe trajecten. Bij een jaarlijkse algemene vraag over participatie in bijvoorbeeld een burgerpeiling of andere monitor, is het antwoord vaak gebaseerd op die ene teleurstelling, goede ervaringen is men vergeten. Die teleurstelling gaat bovendien vaak over de inhoud, men heeft niet zijn zin gekregen, en niet zo zeer over het participatieproces zelf.

Het beoogde resultaat is deels bereikt: medewerkers hebben competenties ontwikkeld die bij interactief werken nodig zijn, de leidraad is bekend en men kan deze toepassen. Om de kennis van interactief werken te blijven ontwikkelen, is stimuleren van het lerend vermogen van de organisatie nodig.

7.3 Interactief werken is geïntegreerd in projectmatig werken

De gemeente Weert wil een omgevingsbewuste organisatie zijn. Projecten spelen daar een belangrijke rol in. Steeds vaker vragen burgers, organisaties, maatschappelijke instellingen en bedrijven om vroegtijdig bij het opstellen van beleid en projecten betrokken te worden.

In het handboek Projectmatig Werken 2010 zijn de meest relevante gedeelten uit 'Leidraad & Checklist interactief werken' opgenomen. B&W heeft 5 april 2011 hiervan kennis genomen.

1. Projectclassificatie: Middels de projectclassificatie wordt de zwaarte van de instrumenten afgestemd op de complexiteit van de opgave. Elke categorie (strategische projecten, zware projecten en projecten) vraagt een eigen inzet van methoden en technieken en project- en besluitvormingsstructuur. Interactief beleid maakt onderdeel uit van het instrumentarium om te komen tot goede beheersing en sturing van de projecten.

2. Formats: In de formats voor een bestuursopdracht/projectopdracht is bij de rubriek projectbeheersing interactief werken opgenomen.

3. Rolverdeling: Bij de rolverdeling van deelnemers aan een project is onder andere vastgelegd dat de projectleider verantwoordelijk is voor de toepassing van interactief beleid.

Per project moet worden bekeken of interactief beleid van toepassing is. Bij projecten kan het zo zijn dat naast een opdrachtgever, projectteam en stuurgroep ook een externe projectgroep of klankbordgroep opgericht moet worden.

In de bestuurs- of projectopdracht wordt per doelgroep aangegeven welk niveau van participatie van toepassing is (via participatiematrix). De gemeente Weert definieert daarvoor vier participatiestijlen.

Meeweten:

- o Informeren: de doelgroep wordt uitsluitend geïnformeerd.
- o Consulteren: de doelgroep levert informatie aan de gemeente.

Meepraten:

- o Adviseren: de doelgroep is één van de adviseurs van de gemeente.

Meebeslissen:

- o Samenwerken: de gemeente en de doelgroep overleggen op gelijkwaardige basis.
- o Delegeren: de gemeente en de doelgroep overleggen op gelijkwaardige basis.

Meedoen

- o Faciliteren: de doelgroep neemt het initiatief en gaat zelf aan de slag.

Het beoogde resultaat is bereikt: interactief werken is via het handboek projectmatig werken 2010 geïntegreerd in projectmatig werken.

7.4 Breed intern en extern draagvlak voor interactief beleid

De vraag of er voldoende intern en extern draagvlak is om met interactieve trajecten te werken of mee te doen werd beantwoord aan hand van de volgende punten.

Openheid voor meningen participanten

- Was er een open houding en interesse voor inbreng van buiten?
- Was er zorgvuldige afweging en besluitvorming van alle relevante vragen en belangen?

Daadwerkelijke invloed

- Was er goede (bestuurlijke) verantwoording over de keuzen?
- Hebben participanten door het participatietraject (voldoende) invloed op de uitkomst gehad?
- Wat vinden deelnemers van hun inbreng. Was er voldoende ruimte?

Verwachtingenmanagement

- Duidelijkheid voor alle participanten in alle fasen waarover wel/niet meepraten.
- Voldoende beleidsruimte
- De eigen rol en invloed
- Opbouw van het participatieproces inclusief kaderstelling
- Terugkoppeling over de inbreng van de participanten
- Communicatie

Via enquêtes met participanten en raadsleden, gesprekken met participanten en projectleiders, en de ervaringen van de projectleider interactief beleid, zijn deze vragen beantwoord (Zie hoofdstukken 3 t/m 5). Ook de observaties van de projectleider en de ervaringen met andere participatietrajecten die in het pilotjaar zijn gestart en/of uitgevoerd, leverden antwoorden. Samenvattend kan gesteld worden dat in de pilots ruim voldoende tot goed aandacht was voor de openheid voor meningen van participanten, daadwerkelijke invloed en verwachtingenmanagement. Het beoogde resultaat is bereikt: een breed draagvlak voor interactief werken is intern en extern aanwezig.

Communicatie en communicatie-instrumenten

Verwachtingenmanagement is misschien wel het moeilijkste onderdeel van een interactief traject. Het heeft alles te maken met duidelijkheid. Duidelijkheid voor alle participanten in alle fasen waarover wel/niet meepraten. Duidelijkheid in de rolverdeling. Duidelijk verschil maken tussen het proces en inhoud bij interactieve trajecten. En ook duidelijkheid bij het analyseren van teleurstellingen. Waar zat de teleurstelling? Was men teleurgesteld omdat men niet zijn zin heeft gekregen betreffende de inhoud of omdat het interactieve proces niet helder was.

Communicatie speelt hierbij een essentiële rol. Interactief beleid vraagt om zorgvuldige communicatie- en participatietrajecten. Gezien de beschikbare formatie bij communicatie zal een groot deel van deze taken door de betreffende projectleider/adviseur uitgevoerd moeten worden. Dit vraagt om bepaalde competenties en het verder ontwikkelen daarvan bij medewerkers. De gemeente als "lerende" organisatie zal daar alert op moeten zijn.

In de nieuwe organisatie is het team Communicatie ondergebracht bij de concernstaf. Met deze nieuwe positionering krijgt communicatie een plek in het hart van de organisatie. Iedere sector heeft vooruitlopend op de nieuwe situering al een vaste accountmanager gekregen. Verder zijn er voor een groot aantal communicatie-instrumenten formats opgesteld die medewerkers zelfstandig kunnen gebruiken. Het team communicatie wordt in 2012 voor minimaal twee jaar uitgebreid met 0,5 formatie voor een adviseur interactief beleid. Ervaringen met participatietrajecten en kennis blijven dan voor de organisatie behouden. Ook de digitale communicatie (website) wordt verder geprofessionaliseerd; vooral de gemeentelijke dienstverlening is daarbij gebaat.

7.5 Evaluatie over interactief werken in het pilotjaar

Deze notitie geeft invulling aan het vijfde punt uit het implementatieplan. Tijdens het pilotjaar is een aantal zaken opgevallen die al in eerdere hoofdstukken zijn benoemd.

- Evaluatie van participatietrajecten

Uit de evaluatie en de ervaringen van de projectleiders wordt duidelijk dat de evaluatie van interactieve trajecten weinig of niet plaats vindt. Indien het wel gebeurt worden de kennis en inzichten die z'n evaluatie opleveren praktisch niet met andere medewerkers gedeeld. Aangezien de gemeente een lerende organisatie wil zijn, is het belangrijk om een methode te vinden die kennisuitwisseling over interactieve trajecten min of meer stimuleert.

Benchmark Burgerparticipatie

Het ministerie van BZK en de VNG willen gemeenten ondersteunen bij een verder groei naar succesvolle burgerparticipatie. Zij hebben opdracht gegeven een participatiemonitor te ontwikkelen waarmee men stelselmatig via online enquêtes onder ambtenaren én participanten de aanpak en resultaten van interactieve trajecten kan evalueren. Het programma maakt het ook mogelijk gericht te leren van de ideeën en ervaringen van andere gemeenten en experts. Dit gebeurt via het online platform en leerkringbijeenkomsten. In september 2011 zijn de eerste gemeente hiermee gestart. De uitrol van de Benchmark Burgerparticipatie biedt kansen als mogelijk leer- en meetinstrument.

- Budget voor participatietraject

Een aandachtspunt bij de uitvoering van interactieve trajecten is het beschikbare budget voor de kosten van interactie (kosten huur externe vergaderruimte, lunch, consumpties, informatiemateriaal, inzet van een deskundige of gespreksleider). Bij "projecten" zijn deze kosten opgenomen in de kredietaanvraag, en vormt het participatieproces bijvoorbeeld een onderdeel van de aanbestedingsprocedure. Bij een regulier beleidsproces is er geen budget beschikbaar is voor het participatie. In z'n geval moet de bestuursopdracht duidelijk beschrijven wat de kosten zijn van een participatietraject en hoe die gefinancierd kunnen worden (raadsvoorstel)

- Gebruik communicatie-instrumenten bij de pilots

Bij de communicatie over de pilots zijn uitsluitend traditionele communicatie-instrumenten gebruikt zoals persberichten, brieven, website, informatieavonden, klankbordgroepen of een kernteam.

Op de gemeentelijke website is voor twee pilots een eigen informatieve pagina aangemaakt waarop het participatietraject werd toegelicht en alle openbare documenten zoals verslagen en tekeningen zo snel als mogelijk geplaatst werden. Het doel daarvan was: het participatieproces zo transparant mogelijk maken én voorkomen van informatieachterstand bij de deelnemers. In de enquêtes liepen de oordelen over de informatie op de website uiteen.

Verder was er was geen mogelijkheid tot interactief gebruik van de gemeentelijke website.

Bij de pilots is geen gebruik gemaakt van social media. Er is gedurende de looptijd van de pilots wel geoefend met social media:

- Masterclass Crowdsourcen voor 8 beleidsadviseurs. Doel: kennis opdoen over crowdsourcen en beoordelen of dit instrument gebruikt kon worden bij het Beekstraatkwartierproject.
- Koninginnedag: naar aanleiding van het gebruik van social media tijdens Koninginnedag (Hyves, You Tube, Twitter, interactieve website met filmpjes en reacties van burgers) is een notitie opgesteld.
- Het team communicatie gebruikt Twitter om persberichten te verspreiden, actuele gebeurtenissen te twitteren en vragen op Twitter te beantwoorden via direct message (afgeschermd omgeving). De gemeente is nu bezig een protocol te ontwikkelen voor het gebruik van Twitter door medewerkers.

Inwoners van Weert gebruiken social media om hun mening te ventileren of om steun te organiseren bij een meningsverschil met de gemeente. Voorbeelden daarvan zijn:

- Het gebruik van de website www.petities.nl bij de kwestie rondom de parkeergarage Walburgispassage. Op de website www.petities.nl kunnen burgers een verzoek aan de overheid plaatsen en ondertekenen. Via deze website werden in korte tijd 200 handtekeningen verzameld van binnenstadinwoners en aan de wethouder/raad aangeboden. Via deze website kunnen burgers relatief simpel en snel uitzoeken of hun idee of initiatief op voldoende draagvlak kan rekenen, maar ook de gemeente kan volgen hoeveel reacties er zijn en daarop anticiperen.
- Op de website "Weert de gekste" reageren burgers regelmatig op persberichten van de gemeente of op gebeurtenissen die in Weert plaats vinden.
- Via het bewonerspanel van Wonen Weert kunnen circa 300 inwoners van Weert regelmatig hun mening geven over vraagstukken die in de Weert spelen. De gemeentelijke website biedt daarvoor nog geen mogelijkheden.

Social media kunnen nuttig zijn bij interactief werken. Via een platform of een burgerpanel kan men bijvoorbeeld relatief gemakkelijk en snel de mening van inwoners over een bepaald onderwerp peilen. Dit is handig bij het maken van een omgevingsanalyse. Op basis van de reacties kan men tijdens een informatieavond al meer maatwerk leveren. Knelpunten of verwachtingen zijn deels al bekend. De gebruikers van dergelijke instrumenten zijn niet alleen de vaste insprekers maar ook jongeren of inwoners die geen tijd hebben om naar informatieavonden te komen. De interactie tussen burgers en de overheid kan men ook stimuleren door de gemeentelijke website interactiever te maken. Een voorbeeld daarvan is de applicatie "Verbeter de buurt". Een extra

Service voor burgers biedt het inrichten van een loket voor Weert op de website Petities.nl. Burgers kunnen verzamelde handtekeningen dan rechtsreeks digitaal indienen in plaats van printen en via de post sturen.

Onderzoek door TNO onder 3000 ambtenaren maakt duidelijk dat gebruik van sociale media nut heeft. Volgens Paulien Bongers, innovatiedirecteur Arbeid bij TNO, prikkelen de sociale media werknemers om creatiever na te denken. Daardoor ontstaan nieuwe ideeën waarmee organisaties hun voordeel kunnen doen

8. Conclusies

Deze evaluatie levert een aantal conclusies op. De interactieve trajecten zijn, met aandacht voor de eerder genoemde verbeterpunten, goed verlopen. De deelnemers waren tevreden, hun inbreng was voldoende en herkenbaar in het eindproduct. Men was aangenaam verrast door de open houding van de gemeente, en men had het gevoel dat men daadwerkelijk invloed heeft gehad op de uitkomst van een plan. De afweging bij de besluitvorming en de verantwoording van keuzes hebben deelnemers als voldoende ervaren, de raad vond dat dit nog beter kon.

De pilots zijn uitgekozen omdat zij geschikt waren voor interactief werken. Als de raad instemt met de eindconclusie betekent dat niet automatisch dat interactief werken altijd en overal wordt toegepast. Met een kleinere organisatie (meer met minder) zal het ook niet mogelijk zijn om bij ieder geschikt onderwerp interactief werken in te zetten. Er ligt een duidelijke taak bij het directieteam om keuzes te maken zodat de beschikbare middelen maximaal rendement opleveren. De raad kan bij de kaderstelling daarin sturend handelen.

Er is veel meer aandacht nodig voor evaluatie. Enerzijds om vast te stellen of de beoogde resultaten van interactieve trajecten daadwerkelijk zijn gehaald, anderzijds om te leren van de ervaringen en die met elkaar te delen in een leertraject. De Benchmark Burgerparticipatie biedt daarvoor de mogelijkheden.

Maak voor iedereen inzichtelijk, óók voor bewoners die niet hebben deelgenomen, wat de inbreng van de participerende partijen is geweest. Als overheid maak je zo duidelijk dat er draagvlak is voor een plan of beleid. Bovendien laat je zien dat participeren wel degelijk zin heeft. Dit draagt bij aan het opbouwen van de relatie tussen burger en overheid. Publicatie van een jaarlijkse (digitale) successenpagina van interactieve trajecten is daarvoor een geschikt middel.

Zorgvuldige communicatie voorafgaand, gedurende maar ook na de afsluiting van een interactief traject blijkt een belangrijke randvoorwaarde te zijn. Ervaringen met evaluaties van diverse aanpakken van wijkgericht werken en burgerparticipatie tussen 2000 en 2010 in de gemeente Weert, maken duidelijk dat een sommige onderwerpen als een rode draad door de evaluaties heen lopen, zoals het stroomlijnen van communicatie. Hieruit kan men concluderen dat, ongeacht de methode of aanpak, er op het gebied van participatie altijd aandachtspunten blijven. Dit zal ook het geval zijn bij toekomstige evaluaties over interactief beleid. Interactief werken is een cyclisch proces. Er komen regelmatig nieuwe medewerkers, wethouders en raadleden maar ook inwoners die voor het eerst meedoen met een interactief traject. Zij allen moeten leren hoe het werkt, en bij leren hoort ook dat er soms iets niet goed loopt, ondanks de beste intenties.

In dit licht bezien is de vraag of de ambtelijke organisatie klaar is voor interactief beleid wellicht minder relevant. Belangrijker is de vraag of de ambtelijke organisatie én het bestuur oprecht de wil om interactief te werken onderschrijven en uitdragen. Het antwoord op die vraag is ja.

Wat is er nodig om de leidraad interactief werken toe te passen? Voldoende medewerkers met de juiste houding en kennis van interactieve processen, geschikte onderwerpen en ruimte om ideeën van inwoners en andere participanten te kunnen uitwerken, management die hierop stuurt en middelen beschikbaar stelt, en bestuurders die de visie uitdragen, met de burgemeester voorop. De reorganisatie die in 2012 zijn beslag krijgt, is het vliegwiel voor de toekomst van interactief werken. Niet eerder stonden de sterren zo gunstig voor het implementeren van interactief werken. Een nieuwe structuur met nieuwe mensen op nieuwe plaatsen, pools van projectleiders en beleidsadviseurs, communicatie in het hart van de organisatie. Met minder meer doen kan alleen door duidelijke sturing, ook op kwaliteit, en keuzes maken. "Wat doen we wel en wat niet?". Welke kwaliteit en zorgvuldigheid leveren we als organisatie? Die helderheid zal zowel intern als extern voorkomen dat interactief werken bezwijkt onder te hoge verwachtingen.

Interactief werken biedt de gemeente de kans om aan haar imago te werken en tegelijkertijd het besef bij inwoners te laten groeien dat achterover leunen en zaken uitsluitend aan de overheid overlaten, op veel terreinen geen optie meer is. Actief burgerschap is het nieuwe motto. Inzetten van interactief werken geeft tevens de legitimiteit om aan burgers te vragen zelf meer verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen leefomgeving. De resultaten van interactieve trajecten, hoe klein die soms ook mogen lijken, moeten inwoners ervan overtuigen dat meedenken en meedoen wel degelijk nut heeft, en bovendien vaak ook heel erg interessant is.

Eindconclusie

De organisatie en het bestuur zijn klaar voor brede toepassing van interactieve processen. De gemeente wil graag dat de burgers trots zijn op hun stad. Dat kan door ze de mogelijkheid te geven om actief een bijdrage te leveren via participatietrajecten. Maak samen met hen een stad waar we ook in 2030 nog trots op zijn.

9. Aanbevelingen

In deze evaluatie zijn tal van aanbevelingen gedaan. Sommige zijn eenvoudig en snel te realiseren, andere vragen meer tijd of energie. Uit de aanbevelingen is een keuze gemaakt, daarbij is rekening gehouden met wat de organisatie en de medewerkers de komende twee jaar aan kunnen. De reorganisatie zorgt voor een nieuwe organisatiestructuur waarbij veel medewerkers nieuwe functies krijgen. Het vergt enige tijd om z'n nieuwe organisatie soepel te laten samenwerken, het biedt tevens een zee van kansen zoals het ontwikkelen van nieuwe competenties.

Aanbeveling 1

In diverse FLOW werkgroepen zijn in de eerste helft van 2011 voorstellen voor de reorganisatie voorbereid ter advisering van MT en B&W. De aanbeveling om voor een periode van minimaal 2 jaar 0,5 formatie adviseur interactief beleid in te stellen is al door B&W overgenomen.

Aanbeveling 2

Heroverwegen of de burgemeester de rol op zich neemt van stimulator van interactief werken. Dat past bij zijn wettelijke zorgplicht voor een goede gang van zaken in de gemeente, en het toezicht op de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie (art. 170 gemeentewet, lid a en d).

Aanbeveling 3

Onderzoek in 2012 naar de wenselijkheid van een burgerpanel voor het verzamelen van informatie en toetsen van meningen.

Aanbeveling 4

De aangepaste leidraad interactief werken vaststellen als handboek voor interactief werken

Aanbeveling 5

In bestuursopdrachten de financiële component van participatietrajecten inclusief een dekkingsvoorstel opnemen.